

YTTRANDE

Mottagare

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Dnr KST 2025/426

Järfälla kommuns yttrande på remiss av Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet (SOU 2025:67)

Regeringen beslutade den 20 december 2023 att tillkalla en utredare att föra dialog med berörda aktörer för att identifiera och föreslå åtgärder som kan genomföras på såväl kort som lång sikt för ökad kapacitet och förbättrad tillgänglighet till och från Arlanda flygplats. Utredningen kallas för *Arlandasamordningen* och har delrapporterats två gånger innan slutbetänkandet *Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet, Åtgärder som stärker konkurrenskraften för Arlanda flygplats (SOU 2025:67)* färdigställdes.

ÖVERGRIPANDE SYNPUNKTER

Järfälla kommun är i grunden positiv till ambitionen att öka kapaciteten och tillgängligheten till Arlanda flygplats samt att stärka flygplatsens konkurrenskraft och öka den nationella och internationella tillgängligheten. Utredningen föreslår en rad åtgärder för att uppnå detta, varav några föreslagna åtgärder är särskilt viktiga för Järfälla kommun, som tas upp nedan. Det är viktigt att den framtida utvecklingen sker i nära samverkan med berörda kommuner.

Järfälla är en växande kommun och har tagit ett stort ansvar för bostadsförsörjning och utveckling av den regionala stadskärnan Barkarby-Jakobsberg, vilket ger ett positivt bidrag till Stockholmsregionens utveckling. Den regionala stadskärnan Barkarby-Jakobsberg har förutsättningar att avlasta regionens centrala delar genom att bli huvudmålspunkt i nordväst längs Mälarbanan och E18 mot Västerås då den inom några år kommer ha tunnelbana, pendeltåg, regionaltåg och expressbuss. Vidare kommer E18 breddas i den regionala stadskärnan och Förbifart Stockholm kommer ansluta till E18 vilket gör området till en viktig knutpunkt även för trafik på väg. Den storregionala knutpunkten Barkarby ger mycket goda förutsättningar för att attrahera arbetskraft och företagsetableringar både lokalt, regionalt och storregionalt från östra Mellansverige.

I dagsläget är det dock krångligt att ta sig till Arlanda flygplats med kollektivtrafik från Järfälla och restiden är betydligt längre jämfört med bilen. Tillgängligheten till Arlanda med kollektivtrafik från Järfälla behöver förbättras. Detta ligger i linje med Region Stockholms mål om att öka andelen hållbara resor till Arlanda samt att minska dessa transporters miljöpåverkan.

Järfälla anser att den föreslagna Expressbusslinjen bör utgå från den storregionala bytespunkten Barkarby station vilket skulle stärka bytespunktens funktion och förbättra tillgängligheten till Arlanda för många resenärer i regionen. En expressbusslinje från Barkarby innebär kortare restid till Arlanda för resenärer i hela nordvästra Stockholmsregionen och för resenärer i delar av norra Mälardalen. Det ökar även möjligheten till etablering av fler företag och högre utbildning inom detta område. Sammantaget stärks Stockholmregionens flerkärnighet av denna busslinje, vilket är en av den regionala utvecklingsplanens grundidéer.

Vidare är det viktigt att angöring med bussar vid Arlanda sker på ett smidigt sätt. Idag saknas hållplatser för expressbusslinjer vid terminal 5 vilket gör buss mindre attraktivt. Det måste vara enkelt att ta buss från Arlanda

I Järfälla finns idag cirka 30 000 arbetsplatser, varav den absoluta merparten återfinns i den regionala stadskärnan. I den regionala stadskärnan finns bland annat Barkarby handelsplats som med cirka 15 miljoner årliga besökare är Sveriges näst största externhandelsområde efter Ullared. Det finns även flera stora företag med tekniskt avancerad forskning och produktion som verkar på en global marknad och som inte sällan är beroende av internationell spetskompetens. Samtliga vittnar om stora problem med att attrahera såväl svensk som utländsk tekniskt skolad spetskompetens. Med pågående och kommande etableringar beräknas antalet arbetsplatser i Järfälla uppgå till ca 60 000 år 2040, varav den absoluta merparten av ökningen faller inom den regionala stadskärnan och utgörs av kompetensintensiv tjänstenäring.

I Barkarby ligger även BAS Barkarby (business-academy-science), en samlingspunkt som bland annat inhyser det växande Järfälla gymnasium, kulturscen, idrottshall och en rad företag. Järfälla kommun har samverkansavtal med Södertörns högskola och Mälardalens universitet för att även verka för högre utbildning, bland annat inom ramen för Barkarby Science AB, en samverkansarena för innovation inom hållbar stadsutveckling. Barkarby Science AB har i sin tur avsiktsförklaring även med KTH. Inom den regionala stadskärnan finns även den populära Jakobsbergs folkhögskola, med profil inom hälsa och kreativa näringar.

Det är positivt att utredningen lyfter kapacitetsförstärkning för E4 och E18 i höjd med Hjulsta och Jakobsberg. Sedan projektets start har justering av projektets omfattning gjort. Bland annat har en viktig påfartsramp från Barkarby handelsplats tagits bort, körfältsbredden har minskats och ett kollektivtrafikkörfält har försvunnit. Järfälla anser att påfartsrampen bör byggas eftersom det annars leder till kapacitetsbrist på E18 och i det kommunala vägnätet. Det är viktigt att investeringar i det statliga vägnätet inte försämrar framkomligheten i det kommunala vägnätet och på så sätt försämrar tillgängligheten till det statliga vägnätet. Ett återinförande av påfartsrampen skulle även underlätta för kommunen att ta sitt ansvar inom Stockholmsöverenskommelsen.

Järfälla kommun är positiv till att utredningen belyser vikten av att minska flygets negativa påverkan på klimatet och att en utredning om främjandet av hållbara, fossilfria och koldioxidsnåla drivmedel för sjö- och luftfart har föreslagits till regeringen. Utvecklingen av Arlanda bör gå hand i hand med ambitioner om minskade utsläpp och mer energieffektiva transportsystem. Järfälla ser möjligheter för Arlanda att bli en föregångare för andra flygplatser genom ett tydligt hållbarhetsfokus och därmed

befästa den regionala utvecklingsplanens vision om att bli Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion.

I texten om Järfälla kommun på s.98 bör det förtydligas att Järfälla är en av Sveriges minsta kommuner till ytan och inte sett till invånarantal.

SAMMANFATTNING

Sammantaget stödjer Järfälla ambitionen att stärka Arlandas konkurrenskraft och ser flera starka motiv att införa expressbusslinje mellan den storregionala bytespunkten Barkarby och Arlanda. För Stockholmsregionen det viktigt att påfartsrampen till E18 återinförs för att Järfälla ska kunna ta sitt ansvar inom Stockholmsöverenskommelsen. Slutligen är Järfälla positiv till fortsatt arbete med att minska flygets negativa påverkan på klimatet.